

---

257. Veronica Thörnroos (Huvudinlägg)

Tack fru president! Bästa nordiska vänner! Det är så trevligt att verkligen få träffa människor i verkliga livet igen. De här Teams-mötena har ju varit otroligt effektiva men vansinnigt tråkiga, det går inte att komma ifrån. Jag vet inte om alla känner till att vi är strax över 30 000 invånare på Åland. Det är alltså 0,54 procent av hela Finlands befolkning. Men det jag är ganska säker på att ni inte känner till är att vi står för 15 procent av all arbetspendling till Norden och då huvudsakligen till Sverige, 62 procent av våra universitetsstuderande och högskolestuderande återfinns i Sverige. Jag tror ni alla börjar förstå vart mitt inlägg är på väg.

När pandemin slog till valde Sverige och Finland helt olika inriktningar gällande hur pandemin skulle hanteras. Det var rätt och riktigt att man gjorde så. Det fanns ingen facit utan var och en tog ju "best practice" och försökte förstås få det så bra som möjligt för det egna landets invånare. Men för oss, Åland, landet mittemellan blev det väldigt komplicerat att förhålla sig till dels reglerna från finska sidan och dels reglerna från svenska sidan. Vi gjorde naturligtvis vårt bästa. Åland är en gränsregion. På Åland har ingen avlidit av pandemin. Vi har haft en handfull på IVA och ett fåtal på sjukhus. Vi har klarat oss väldigt bra till den delen. Det som däremot blev en verkligt svår utmaning för hela det åländska samhället var när bnp sjönk med 19 procent på ett år, 19 procent bästa vänner. Arbetslösheten som sedan början av nittioalet hade legat strax under 4 procent var helt plötsligt 13 procent på årsbasis. Det här satt effekter i det åländska samhället som ni inte ens kan föreställa er. Vi har en stolt sjöfartstradition och över 20 procent av vår bnp kommer från sjöfarten med nära kopplingar till banking och försäkringsbranschen. Fartygen knöts fast. Transporterna försvann. Folk som aldrig hade varit arbetslösa blev arbetslösa.

Vad har vi då lärt oss av det här och vad vet vi i dag? Vi vet och vi märker

redan nu, och jag tror ni andra kanske också har gjort det i era länder: psykosociala effekter som vi inte hade kunnat drömma om. Ensamhet, isolering, våra skolor som var stängda helt och hållet, föräldrar som helt plötsligt tvingades börja hemundervisa, eller åtminstone bistå med undervisningen och som kanske aldrig tidigare haft ett sådant ansvar. Tack och lov är Åland väldigt glesbefolkat. Vi hade möjlighet att röra oss ute och många har ett egnahemshus. Hade du bott i en liten, liten lägenhet så har ju förstås andra effekter också kommit. Jag kan inte erhindra mig att vi skulle ha ökad kvinnomisshandel och barnmisshandel, men de psykosociala effekterna har vi ännu fortsättningsvis inte sett slutet av.

Det fanns två frågor i rubriksättningen: Vad kan vi i Norden lära av coronakrisen? Ja, det första vi kan lära oss är att ett virus inte känner några gränser. Det här blev lite komplicerat på Åland när gränsen till Finland var öppen eftersom vi är en del av Finland. Incidenstalen i Finland var tidvis högre än vad de var i Sverige men gränsen till Sverige var stängd. Det här är inte helt lätt att få en, som jag brukar säga, vanlig människa att förstå, att nu är det så här att det är landsgränsen som styr och ingenting annat. Det här väckte en hel hop av, som jag kallar, nationalistiska pandemitalibaner. Det fanns tillfällen när till och med Sveriges generalkonsul blev verbalt attackerad utanför ett köpcenter för att man trodde att han var svensk. Och svenskarna, dem skulle vi vara rädda för. Det här blev väldigt, väldigt, väldigt olyckligt. De här såren finns kvar. Vi försöker få dem att läka. Det var svaret på första frågan. Ett virus känner inga gränser. Den andra frågan: Hur kan vi förbättra samarbetet? Vi kan förbättra samarbetet genom att tro att även de andra länderna har en god intention och att de verkligen också vill, så gott det bara går, försöka förhindra en virusspridning. Vi måste helt enkelt våga lita på varandra igen. Tack för ordet.